

Regnskabsanalyse: Dækningsbidrag for salgsafgrøder

Dækningsbidraget er opgjort for forskellige bedriftstyper og opdelt efter den fremherskende jordtype på ejendommen. Artiklen er trykt i pjecen *Produktionsøkonomi 2012*.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Brug af sammenligningstal

Tabel 1 giver mulighed for at sammenligne det samlede dækningsbidrag for markbruget på den enkelte bedrift med gennemsnittet af bedrifter inden for de foruddefinerede grupper. Tabellen bruges ved at identificere den bedriftstype, der bedst matcher egen bedrift. Derefter udregnes dækningsbidraget for egen bedrift, som det er vist i boksen "Definition af dækningsbidrag". Til slut sammenlignes med gennemsnit og bedste tredjedel for sammenligningsgruppen.

Definition af dækningsbidrag

Bruttoudbytte planteavl

- udsæd

- gødning

- planteværn

- diverse vedr. planteavl

= dækningsbidrag i alt

/ antal ha

= dækningsbidrag pr. ha

Under punktet "diverse vedr. planteavl" indgår blandt andet rense, tørrings- og certificeringsomkostninger.

Når egne tal sammenlignes med tabel 1, bør man være opmærksom på, hvor mange bedrifter, der indgår i analysegrundlaget. Især vil opdelingen i "bedste tredjedel" kunne vise væsentlige afvigende resultater i forhold til det forventede, når der blot indgår få ejendomme i analysegrundlaget.

Tabel 1. Dækningsbidrag (DB) for salgsafgrøder på udvalgte bedriftstyper i 2011. Gennemsnit, bedste tredjedel og procentvis forskel fra gennemsnittets DB til bedste tredjedels DB. Resultatet er udeladt og markeret '-', hvor der er for få bedrifter i gruppen til beregning af gennemsnit.

	Antal bedrifter til beregning af gennemsnit	DB kr. pr. ha		Forskel fra gennemsnitlig DB til bedste tredjedels DB
		Gennemsnit	Bedste tredjedel	
Bedrifter med hovedproduktion korn				
Uden svin				
Lerjord	728	6.691	8.410	26 pct.
Sandjord	714	5.550	7.121	28 pct.
Med svin				
Lerjord	191	6.483	8.181	26 pct.
Sandjord	254	5.639	6.928	23 pct.
Bedrifter med hovedproduktion frø				
Uden svin				
Alle jordtyper	118	7.288	9.385	29 pct.
Med svin				
Alle jordtyper	10	7.315	-	-
Bedrifter med hovedproduktion kartofler				
Alle jordtyper	162	8.952	12.295	37 pct.
Bedrifter med hovedproduktion sukkerroer				
Alle jordtyper	176	9.510	11.903	25 pct.

Kategorisering af bedrifterne:

- Bedriften kategoriseres som *lerjord*, når mere end halvdelen af jorden på bedriften er lerjord. Tilsvarende skal mere end halvdelen være sand, for at bedriften kategoriseres sandjord.
- Bedrift *med svin* kræver, at mindst en tredjedel af det samlede dækningsbidrag stammer fra svineproduktionen, at dækningsbidraget fra svineproduktionen er større end dækningsbidraget fra planteavl, og at mere end to tredjedele af det samlede dækningsbidrag stammer fra summen af planteavl og svineproduktion.
- Bedrifter *med korn* har mindre end 5 pct. af arealet med hver af afgrøderne frø, sukkerroer, kartofler og specialafgrøder.
- Bedrifter *med frøavl* har mindst 15 pct. af arealet med frøafgrøder. Arealet med sukkerroer, kartofler og specialafgrøder udgør under 5 pct. for hver af afgrøderne.
- Bedrifter *med kartofler* har mindst 15 pct. af arealet med kartofler. Arealet med frø, sukkerroer eller specialafgrøder udgør under 5 pct. for hver af afgrøderne.
- Bedrifter *med roer* har mindst 15 pct. af arealet med sukkerroer. Arealet med frø, kartofler eller specialafgrøder udgør under 5 pct. for hver af afgrøderne.

- Kategoriseringen har stor betydning for resultaterne. Som nævnt defineres en bedrift med lerjord som en bedrift med mere end 50 pct. lerjord. Hvis bedrifterne skulle have f.eks. 85 pct. lerjord for at blive kategoriseret som bedrifter med lerjord, ville forskellene i dækningsbidrag mellem lerjord og sandjord blive større.

Resultaterne for 2011

Generelt er dækningsbidragene på samme niveau som i 2010 eller højere. Den relative forskel i dækningsbidrag imellem gennemsnittet og den bedste tredjedel er tilnærmelsesvis uændret i forhold til 2010.

Bedrifter med hovedproduktion af korn og uden svin har et gennemsnitligt dækningsbidrag på 5.550 kr. pr. ha på sandjord og 6.691 kr. pr. ha på lerjord.

Bedrifter med hovedproduktion af frø og uden svin ligger gennemsnitligt på 7.288 kr. pr. ha, mens bedrifter med hovedproduktion af korn og uden svin i gennemsnit over jordbundstyper har et dækningsbidrag på 6.121 kr. pr. ha.

Kartoffelavlerner har et dækningsbidrag på 8.952 kr. pr. ha i gennemsnit, mens sukkerroeavlerner opnår det højeste gennemsnitlige dækningsbidrag på 9.510 kr. pr. ha.

Forskellen mellem gennemsnittet og den tredjedel med de bedste dækningsbidrag ligger imellem 23 pct. og 37 pct. på tværs af produktionsgrene. Det er på samme niveau som i 2010.

For kornavlerner er forskellen mellem gennemsnittet og den bedste tredjedel i 2011 generelt blevet en smule mindre end i 2010. For producenter med hovedproduktion af frø, kartofler og roer er forskellen derimod blevet lidt større. Bedrifter med kartofler har med 37 pct. den største forskel i dækningsbidrag imellem gennemsnittet og den bedste tredjedel i 2011. Det gennemsnitlige dækningsbidrag på bedrifterne med kartoffelproduktion er større end på de korn- og frøproducerende bedrifter, og dækningsbidraget for den bedste tredjedel af kartoffelavlerner i gennemsnit er større end bedrifterne med hovedproduktion af sukkerroer.

Der er ikke et klart billede af, om planteproducenter med svin i gennemsnit fik bedre dækningsbidrag end producenter uden svin i 2011. Kornproducerende bedrifter uden svin på lerjord har dækningsbidrag, der i gennemsnit er godt 200 kr. pr. ha bedre end kornproducenter med svin på lerjord. På sandjord realiserer kornproducenterne med og uden svin dækningsbidrag på samme niveau.

For den bedste tredjedel er dækningsbidraget på bedrifterne uden svin alle bedre end bedrifter med svin.

Som forventet er der realiseret et større dækningsbidrag i kornproduktion på lerjord end på sandjord. Forskellen er opgjort til henholdsvis 844 kr. pr. ha for gennemsnittet og 1.141 kr. pr. ha for den bedste tredjedel. Det skal erindres, at opdelingen i lerjord og sandjord afgøres af, om mere end 50 pct. af arealet udgøres af henholdsvis lerjord eller sandjord.

Her kan du læse hele pjecen [Produktionsøkonomi Planteavl 2012](#).